

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/57/2024
Identifikačné číslo spisu:	5320201463
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5320201463.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: G. M., nar. S., bytom E., zast. Advokátska kancelária JUDr. Jozef Holíč s. r. o., Poľovnícka 4, Bernolákovo, IČO: 51 163 730, proti žalovaným: 1/ M. H., nar. S., bytom D., 2/ B. H., rod. G., nar. S., bytom tamtiež, obaja zast. advokátom JUDr. Marekom Chromjakom, so sídlom Vojtecha Tvrdeho 4, Žilina, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. CA-11C/24/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 12. septembra 2023 sp. zn. 9Co/14/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline z 12. septembra 2023 sp. zn. 9Co/14/2023 a uznesenie Okresného súdu Žilina z 29. novembra 2023 č. k. CA-11C/24/2020-219 v spojení s uznesením Okresného súdu Žilina z 29. februára 2024 č. k. CA-11C/24/2020-281 z r u š u j e a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Bývalý Okresný súd Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 18. júla 2022 č. k. 11C/24/2020-158 zamietol v celom rozsahu žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal proti žalovaným určenia, že parcela KNC č. XXX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 131 m² zapísaná na LV č. XXXX ako bezpodielové spoluvlastníctvo žalovaných, ktorá bola vytvorená z parcely KNE č. XXX - trvalý trávnatý porast o výmere 13.733 m², zapísanej na LV č. XXXX, všetko k. ú. D., patrí v podiele 13/120-ín do podielového spoluvlastníctva žalobcu.

1.1. Výkonaným dokazovaním zo žalovanými predloženého geometrického plánu č. 271/2002 mal za preukázané, že parcela č. XXX/X vznikla z oddelených častí parcely KNC č. XXX/X, z ktorej pôvodnej výmery 716 m² došlo v prospech parcely č. XXX/X k oddeleniu časti o veľkosti 53 m², pričom zvyšok parcely KNC č. XXX/X predstavuje 663 m², a parcely KNC č. XXX/X, z ktorej pôvodnej výmery 631 m² došlo v prospech parcely č. XXX/X k oddeleniu časti o veľkosti 78 m², pričom zvyšok parcely KNC č. XXX/X predstavuje 553 m². Ďalej mal preukázané, že vo vzťahu k parcelám, ktoré tvorili predmet sporu vedeného pod sp. zn. 11C/137/2010, v ktorom sa žalobca voči žalovaným domáhal, že do jeho podielového spoluvlastníctva v podiele 13/120-ín patrí parcela KNC č.

114/2 - trvalé trávnaté porasty o výmere 767 m², KNC č. 114/3 - trvalé trávnaté porasty o výmere 665 m², KNC č. 114/4 - zastavané plochy a nádvoría o výmere 553 m², k. ú. D., bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom z 11. 05. 2011, ktorý nadobudol právoplatnosť 25. 06. 2011, a to tak, že žalobný návrh žalobcu bol v celom rozsahu zamietnutý, nakoľko žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno. Rovnako v súčasnom spore žalobca nepredložil dôkazy, ktoré by preukazovali jeho vlastnícke právo k parc. KNC č. XXX/X. Súd sa oboznámil so spisom sp. zn. 11C/137/2010, v ktorom svedkyňa G. H. uviedla, že nebohá svokra G. H. tvrdila, že pozemno-knižná parcela EKN č. XXX bola rozdelená medzi jednotlivých podielových spoluvlastníkov a kolíkmi oddelená tá časť, ktorá zodpovedala podielu toho-ktorého podielového spoluvlastníka s tým, že oni užívali vo vydelenom stave svoju časť nehnuteľnosti, kosili ju. Ďalší podieloví spoluvlastníci boli L., V., R., M., V., C., T., H., posledná časť patrila právnym predchodcom žalobcu M.. Každý túto časť svojej parcely užíval svojím spôsobom v podiele, v akom bola reálne rozdelená. Svedkyňa sa vydala za M. H. v roku XXXX a už v tom období babka H., ktorá mala XX rokov hovorila, že takýmto spôsobom to bolo podelené. Každý užíval svoju vydelenú časť, nikdy si nerobili nároky do vedľajších parciel. Nikto nikdy nebol rušený v užívaní vo veľkosti svojho spoluvlastníckeho podielu. Ďalšia vypočutá svedkyňa K. V. uviedla, že nehnuteľnosť, ktorá je predmetom sporu bola veľkou parcelou a bola rozdelená medzi jednotlivých podielových spoluvlastníkov. Vedľa parcely, ktorú si osvedčili žalovaní, mali ďalšie parcely L., V., R., C., H., T., posledná patrila právnemu predchodcovi žalobcu. Parcely boli oddelené medzami. Nikto nikdy nezasahoval do vlastníckeho práva susediacich parciel, každý si užíval svoju vydelenú časť. Parcela bola poňatá do družstva v 60-tych rokoch a následne z družstva vrátená. Rovnako vypovedali aj svedkyne Y. I., C. W.. Ďalší vypočutý svedok G. T. uviedol, že už v 50-tych rokoch H. užívali svoju vydelenú časť, nakoľko sa tam chodievali hrať. Ďalší podieloví spoluvlastníci užívali svoje vyčlenené podiely v EKN parcele. Boli tam H., R., a taktiež M., ktorí mali podiel v danej parcele úplne na konci, smerom na E.. Parcely boli poňaté do družstva a po vrátení zase každý z podielových spoluvlastníkov si užíval svoju časť, ktorú mal vydelenú. Medzi jednotlivými parcelami boli v prírode vytvorené hranice vrbami, jarkom alebo nejakou medzou. Keďže pracoval v obci ako starosta, miestne pomery dobre poznal. Žalovaní mali vyčlenenú tú časť, ktorá im patrila v zmysle podielu ich právnych predchodcov. Rovnako rozdelenie parcely medzi jednotlivých spoluvlastníkov potvrdil aj svedok G. R., ktorý uviedol, že H. mali najväčšiu časť veľkej parcely, ktorá bola vyčlenená, užívaná vo vydelenom stave, rozdelená medzi podielových spoluvlastníkov ešte pred združstevnením. Z uvedeného vyplýva, že reálna delba právnymi predchodcami strán bola preukázaná a právna predchodkyňa žalobcu, nebohá stará matka K. M., po ktorej na základe osvedčenia o dedičstve sp. zn. 16D/1456/95-69 nadobudol spoluvlastnícky podiel žalobca, užívala svoj spoluvlastnícky podiel k parcele EKN č. XXX vo vydelenom stave. Z notárskej zápisnice N 573/2000, Nz 572/2000 z 30. 11. 2000, ktorou bolo osvedčené vyhlásenie žalovaných o vydržaní podľa § 63 zák. č. 323/1992 Zb. a § 134 OZ a došlo k zápisu ich vlastníckeho práva vo vzťahu k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k. ú. D., KNC parc. č. XXX/X - zastavaná plocha o výmere 631 m², KNC parc. č. XXX/X - trvalý trávnatý porast o výmere 716 m², ktoré sú totožné s časťou parcely EKN č. XXX vedenej na LV č. XXXX a s časťou parcely pkn. č. XXX zapísanej vo vložke č. XXX vyplýva, že uvedené nehnuteľnosti nadobudli v roku 1980 titulom ústnej kúpnej zmluvy od O. H. a jeho manželky H., rod. R., ktorí tieto nehnuteľnosti nadobudli v dávnej minulosti, ešte pred rokom 1950 titulom ústnej kúpnej zmluvy od K. V., rod. H., ktorá je ako vlastníčka zapísaná v pozemkovej knihe a od uvedeného roku predmetné nehnuteľnosti užívali pokojne, nerušene, dobromyseľne ako svoje vlastné, nikdy im v úžitku nikto nebránil, ani do výkonu vlastníckeho práva nezasahoval a nezasahuje, na základe čoho nadobudli vlastnícke právo vydržaním podľa § 134 OZ. Žalobca súdu nepredložil dôkazy na preukázanie jeho tvrdení o tom, že je spoluvlastníkom KNC parc. č. XXX/X v k. ú. D. v ním uvádzanom spoluvlastníckom podiele. Boli to práve žalovaní, ktorí preukázali nadobudnutie vlastníckeho práva k parcelám č. XXX/X a č. XXX/X., z ktorých častí vznikla parcela č. XXX/X, vydržaním. O nároku na náhradu trov prvoinštančný súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP a žalovaným plne úspešným v spore ho priznal proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 12. septembra 2023 sp. zn. 9Co/14/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (výrok I.) a žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100 % (výrok II.).

2.1. Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku a prislúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotením toho, čo uviedol v rámci odvolacieho konania žalobca, konštatoval, že súd prvej inštancie vo veci samej v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal potrebné dokazovanie a následne dospel k správnym skutkovým a právnym záverom. V tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia naplňajúcimi atribúty ustanovenia § 220 ods. 2 CSP, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (§ 387 ods. 2 CSP), keďže ani odvolateľ vo svojom odvolaní neuviedol žiadne podstatné skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal, a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť zistený skutkový stav a prijaté právne závery. Z odôvodnenia rozhodnutia pritom vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej.

2.2. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím námietkam žalobcu krajský súd doplnil, že súd prvej inštancie svojím uznesením č. k. 11C/24/2020-61 z 25. mája 2021 zmenu žaloby doručенú 05. 06. 2020, čo do rozsudového návrhu, ktorým sa žalobca domáhal určenia, že parcely KNC č. XXX/X - trvalé trávnaté porasty o výmere 769 m², KNC parc. č. XXX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 543 m², na LV č. XXXX, ktoré boli vytvorené z parcely KNE č. XXX - trvalé trávnaté porasty o výmere 13.733 m² na LV č. XXXX, všetko k. ú. D. patria v podiele 13/120-ín do podielového spoluvlastníctva žalobcu; čo do rozsudového návrhu, ktorým sa žalobca domáhal určenia, že parcely KNC č. XXX/X - trvalé trávnaté porasty o výmere 663 m² a KNC parc. č. XXX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 10 m² na LV č. XXXX, ktoré boli vyčlenené z KNE parc. č. XXX - trvalý trávnatý porast o výmere 13.733 m² na LV č. XXXX, všetko k. ú. D. patria v podiele 13/120-ín do podielového spoluvlastníctva žalobcu; a v časti rozhodujúcich doplňujúcich skutkových tvrdení na č. I. 31 až 33 súdneho spisu, nepripustil (I.). Zároveň vstup F. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. do konania ako žalovaného v 3/ rade a H. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. ako žalovanej v 4/ rade nepripustil (II.), súčasne pripustil zmenu žaloby (rozšírenie) obsiahnutú v podaní doručenom súdu dňa 05. 06. 2020 na č. I. 31 až 33 súdneho spisu v časti rozsudového návrhu: „Súd určuje, že parcela KNC č. XXX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 131 m² na LV č. XXXX, ktorá bola vytvorená z parcely KNE č. XXX - trvalé trávnaté porasty o výmere 13.733 m² na LV č. XXXX, všetko k. ú. D., patrí v podiele 13/120-ín do podielového spoluvlastníctva žalobcu. Žalovaní sú povinní zaplatiť žalobcovi trovy konania.“ (III.). Zároveň konanie o žalobe doručenej súdu 30. 04. 2020 (pôvodnej žalobe) zastavil (IV.) a žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania nepriznal (V.).

2.3. Z odôvodnenia predmetného uznesenia vyplýva, že vec vedená na okresnom súde pod sp. zn. 11C/137/2010 predstavuje vo vzťahu k doplnenej žalobe doručenej súdu 05. 06. 2020 prekážku právoplatne rozhodnutej veci, a preto súd prvej inštancie zmenu žaloby v rozsahu upraveného petitu nepripustil, keďže by nebolo hospodárnym, aby pripustil zmenu žaloby, o ktorej už bolo v minulosti právoplatne rozhodnuté. Súčasne, keďže nepripustil zmenu žaloby, nebol vzhľadom aj na hospodárnosť konania ani dôvod na pripustenie vstupu žalovaných 4/ a 5/ do konania. Za prekážku právoplatnej a rozhodnutej veci nepovažoval nárok žalobcu uplatnený doplnenou žalobou (rozšírenie žaloby), čo do parcely KNC č. XXX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 131 m² na LV č. XXXX k. ú. D., pretože uvedená parcela predmetom konania vo veci vedenej pod sp. zn. 11C/137/2010 nebola. Žalobca rozšíril svoj nárok o uvedenú parcelu oproti konaniu vedenému pod sp. zn. 11C/137/2010 ako aj oproti pôvodnej žalobe sp. zn. 11C/24/2020 s tým, že rozhodujúce skutkové tvrdenia vo vzťahu k uvedenej parcele nezmenil, sú totožné ako vo vzťahu k ostatným parcelám. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie pripustil zmenu žaloby v rozsahu ako je uvedené vo výroku III. uznesenia. Keďže v konaní vedenom pod sp. zn. 11C/137/2010 súd rozsudkom z 11. 05. 2011 rozhodol tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol, ktorý rozsudok nadobudol právoplatnosť 25. 06. 2011. Dôvodom zamietnutia žaloby bola skutočnosť, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že konanie sp. zn. 11C/137/2010 predstavuje pre konanie sp. zn. 11C/24/2020 (žaloba doručená súdu 30. 04. 2020) prekážku právoplatne rozhodnutej veci a bráni pokračovaniu v danom súdnom konaní, a preto konanie o žalobe doručenej 30. 04. 2020 zastavil s tým, že ďalej bude konať o predmete sporu vymedzenom vo výroku III. uznesenia, ktorým pripustil zmenu žaloby, keďže v tejto časti nepredstavuje zmena žaloby prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Žiline

svojím uznesením č. k. 10Co/89/2021-75 z 30. septembra 2021 uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku IV. o zastavení konania o žalobe doručenej súdu 30. 04. 2020 potvrdil, uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku V. o nepriznaní nároku na náhradu trov konania žalovaným 1/ a 2/ zrušil, keďže sa o ňom rozhoduje v konečnom rozhodnutí, odvolanie žalobcu proti výroku uznesenia súdu prvej inštancie I. o čiastočnom nepripustení žaloby, II. o nepripustení vstupu subjektov do konania na strane žalovaných a III. o čiastočnom pripustení zmeny žaloby odmietol, pričom uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 27. 10. 2021. Teda aj podľa tohto rozhodnutia predmetom sporu ostalo určenie vlastníckeho práva k parcele KNC č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 131 m² zapísané na LV č. XXXX k. ú. D. proti žalovaným 1/ a 2/. Následne Najvyšší súd SR dovolanie žalobcu proti uvedenému uzneseniu krajského súdu odmietol, pričom jeho rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 27. 04. 2022. Vychádzajúc z uvedeného neobstoja námietky žalobcu o predmete konania a označení všetkých žalovaných v spore.

3. Proti tomu rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzoval z § 420 písm. f) CSP. Dovolateľ žiadal, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Pripojil ďalšie inštrukcie k postupu dovolacieho súdu.

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces namietal v súvislosti s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, zároveň zdôraznil, že odvolací súd sa uspokojil s nedostatočným zistením skutkového stavu. Obsiahlo zopakoval doterajší priebeh konania, pričom poukazoval na predchádzajúce rozhodnutia v predmetnej veci (súdu prvej inštancie na č. l. 61 a odvolacieho súdu na č. l. 75), ktorými bolo rozhodnuté o čiastočnom zastavení konania a o nepripustení zmeny žaloby a rozšírení okruhu žalovaných. Pred rozhodnutím súdu prvej inštancie vo veci samej bolo potrebné skúmať, čo o bolo procesne správne a relevantne vykonané. Zároveň namietal, že nebol pred súdom vypočutý a ani iné dôkazy neboli pred súdom verejne a správne vykonané. Namietal tiež okolnosti vydržania predmetu konania a tých pozemkov, ktoré za predmet konania považuje on samotný. Výhlásením o vydržaní NZ 572/00 a NZ 250/98 došlo k zníženiu výmery pozemku v spoluvlastníckom podiele nezisteným vlastníkom.

4. Žalovaní vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že samotné posúdenie veci prvostupňovým súdom bolo jasné, zrozumiteľné a vyčerpávajúce, čo napokon skonštatoval aj odvolací súd. Navrhli, aby dovolací súd dovolanie zamietol v plnom rozsahu.

4.1. Dovolateľ vo svojom ďalšom vyjadrení trval na ochrane svojich ústavných práv.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP), a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní.

11. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

12. V preskúmvanej veci predmetom dovolacieho prieskumu bolo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu o potvrdení rozsudku vydaného súdom prvej inštancie, týkajúceho sa určenia vlastníctva k nehnuteľnému majetku.

13. Rozsudok musí obsahovať odôvodnenie preukázateľne vychádzajúce z objektívneho postupu súdu pri zisťovaní skutkového stavu pre rozhodnutie. Súd sa v ňom musí vysporiadať so všetkými skutkovými a právnymi otázkami týkajúcimi sa nároku, o ktorom rozsudkom rozhoduje a musí byť z neho zrejmé, ako o prejednávanej veci rozhodol, na základe akých skutočností a dôkazov a ako vec právne posúdil.

14. V rozsudku musí byť posúdený celý predmet konania v jeho komplexnosti, vo všetkých problematických otázkach, ktoré sú súdnym konaním otvorené. Súd je v konaní povinný poukázať a dostatočne sa zaoberať s argumentami, ktoré žalovaný nárok podporujú, aj s tými, ktoré ho spochybňujú. Znamená to, že musia byť vyriešené všetky právne otázky, nielen niektoré alebo dokonca len jedna z nich. Aby rozsudok bol preskúmateľný a mohol byť dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v opravnom konaní z hľadiska posúdenia jeho vecnej správnosti, súd sa v ňom musí vysporiadať so všetkými skutkovými a právnymi otázkami týkajúcimi sa predmetu konania a musí byť z neho zrejmé, na základe akých dôvodov o prejednávanej veci rozhodol, na základe akých skutočností a dôkazov a ako vec právne posúdil.

15. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že dovolateľ namietal nedostatočné a nepreskúmateľné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia z dôvodu, že dovolací súd v rozpore s ustanovením § 387 ods. 3

CSP sa náležite nevysporiadal s relevantnými námietkami uplatnenými žalobcom v odvolacom konaní.

16. Formálne a obsahové náležitosti rozhodnutia odvolacieho súdu sú upravené v ustanovení § 393 CSP. Popri tejto všeobecnej úprave umožňuje ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie rozsudku v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takomto prípade sa môže v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní pred súdom prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 1296 s.).

17. Podľa rozhodnutia R 33/2025 odvolací súd je povinný sa zaoberať aj námietkami odvolateľa o prípustnosti zmeny žaloby podanej v prvoinštančnom konaní, i keď voči uzneseniu súdu prvej inštancie o neprípustení zmeny žaloby odvolanie nie je prípustné.

18. Krajský súd v predmetnej veci k námietkam žalobcu k predmetu konania a okruhu žalovaných zopakoval obsah rozhodnutí, ktoré riešili otázku úpravy predmetu konania a okruhu účastníkov (č. l. 61 a 75). Napriek potrebe vyplývajúcej z okolností neprípustnosti odvolania proti rozhodnutiu o zmene žaloby, keďže nedošlo k inštančnému prieskumu rozhodnutia o zmene žaloby, bol však v zmysle hore citovaného rozhodnutia povinný sa s týmito námietkami zaoberať aj vecne. Táto povinnosť vyplýva z práva na spravodlivý proces žalobcu, nakoľko nesprávne rozhodnutie o zmene žaloby (príp. zmene strán konania) môže zasiahnuť neprípustným spôsobom do procesných práv a postavenia strany v súdnom konaní. Takouto zmenou môže byť napríklad (ne)pristúpenie iných účastníkov. Tento posun judikatúry, pretavený v označenom zbierkovom rozhodnutí najvyššieho súdu je odrazom aj rozhodovacej činnosti ústavného súdu (pozri I. ÚS 257/2023). Inými slovami povedané obsahom práva na spravodlivý proces, ak namietal odvolateľ o. i. predchádzajúce rozhodnutie o zmene žaloby, je aby sa s tou námietkou odvolací súd vysporiadal v meritórnom rozhodnutí. V súdnej veci odvolací súd iba zreprodukoval k námietkam žalobcu predchádzajúce rozhodnutia o návrhu na pristúpenie ďalších žalovaných a zmene žaloby, ale vecne sa s námietkami žalobcu (že ide o iný predmet konania - iné pozemky, aj keď sú rovnako označené, a že mali figurovať aj iní žalovaní v konaní) nevysporiadal, iba skonštatoval ich existenciu. Odôvodnenie napadnutého rozsudku preto nemožno považovať za úplné. Posúdenie veci krajským súdom sa tak neodrazilo v jasnom a zrozumiteľnom zodpovedaní všetkých právnych a skutkovo relevantných otázok. Nemožno hovoriť o tom, že by sa žalobca „opakoval“ vo svojej argumentácii z konania pred okresným súdom a tento sa s jeho argumentáciou, ktorú použil v odvolaní, už vysporiadal. Je potrebné dôsledne preskúmať, či naozaj ide v skutočnosti o pozemky, o ktorých sa rozhodlo v predchádzajúcom konaní Okresného súdu Čadca sp. zn. 11C/137/2010.

19. V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

20. S ohľadom na vyššie uvedené dovolací súd na záver dodáva, že uplatnený dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP bol dôvodný, lebo náležitým neodôvodnením napadnutého rozhodnutia, nevysporiadaním sa s podstatnými námietkami žalobcu v odvolacom konaní, došlo k porušeniu

procesných práv strany v takej miere, že možno konštatovať porušenie práva na spravodlivý proces zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v ktorom je implikované právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy.

21. Z uvedených dôvodov dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (§ 449 ods. 1 v spojení s § 450 CSP). Ako súvisiace rozhodnutia zrušil dovolací súd aj uznesenia súdu prvej inštancie, ktorými bolo rozhodnuté o výške náhrady trov konania.

22. Výsloveným právnym názorom dovolacieho súdu v tomto uznesení je odvolací súd viazaný (§ 455 CSP).

23. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.